

Sygn. akt VIII U 1608/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Kamila Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 29 grudnia 2016 r. w Gliwicach

sprawy P. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o odsetki

na skutek odwołania P. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 8 lipca 2016 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję częściowo w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej prawo do odsetek ustawowych za opóźnienie w wypłacie renty należnej za okres od 19 grudnia 2014 r. do 28 lutego 2015 r. z ustawowymi odsetkami od 22 lutego 2015 r. do 7 czerwca 2016 r. oraz od świadczeń należnych za okres od marca 2015 r. do kwietnia 2016 r. liczonych od 16 dnia każdego miesiąca do 7 czerwca 2016 r.,
- oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 1608/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8.07.2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonej P. K. wypłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. W uzasadnieniu wskazał, że wykonał wyrok tut. Sądu przyznający prawo do renty w ustawowym terminie, uwzględniając datę wpływu prawomocnego orzeczenia do organu rentowego.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona wniosła o jej zmianę i przyznanie odsetek ustawowych za opóźnienie liczonych od 21.04.2015r., podnosząc że już we wniosku o rentę podała, że choruje na depresję, a mimo to nie została skierowana przez lekarzy ZUS na konsultację psychiatryczną.

W odpowiedzi na odwołanie, ZUS podtrzymał swoje stanowisko w sprawie. Wskazał nadto, że Sąd Okręgowy w sprawie VIII U 389/15 nie stwierdził, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za niewyjaśnienie ostatniej okoliczności.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Ubezpieczona w okresie od 24.12.2013r. do 18.12.2014r. pobierała świadczenie rehabilitacyjne. Ubiegając się o to świadczenie odwołująca przedstawiła zaświadczenia o stanie zdrowia sporządzone przez lekarzy prowadzących leczenie: z dnia 24.09.2013r. z rozpoznaniem schorzeń kręgosłupa oraz z 1.10.2013r. z rozpoznaniem dystymii. W tym ostatnim wskazano, że ubezpieczona jest leczona psychiatrycznie od 2008r. Odwołująca dołączyła również kartę informacyjną leczenia szpitalnego w Psychiatrycznym Oddziale Dziennym /rozpoznano dystymię/. Lekarze orzecznicy ZUS w trakcie badań ubezpieczonej rozpoznawali to dystymię, aczkolwiek wskazywali schorzenia kręgosłupa jako chorobę główną. Świadczenia rehabilitacyjne ubezpieczona pobierała w związku ze schorzeniem kręgosłupa.

Odwołująca w dniu 7.11.2014r. złożyła wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dołączając kolejne zaświadczenie o stanie zdrowia, w którym wskazano chorobę główną: schorzenia kręgosłupa, jako chorobę współistniejącą – depresję.

Lekarz Orzecznik ZUS w dniu 17.12.2014r. stwierdził, iż odwołująca jest zdolna do pracy. Rozpoznał u niej stan po przez skórnej stabilizacji L4-S1 z dekompresja L5 w kwietniu 2014r. bez istotnej dysfunkcji kręgosłupa i łagodne zaburzenia nastroju. Do sprzeciwu od powyższego orzeczenia, ubezpieczona dołączyła m.in. kolejne zaświadczenie od lekarza psychiatry z dnia 15.01.2015r., Ośrodka Interwencji Kryzysowej z dnia 14.01.2015r., odpisy kartotek z leczenia w (...) /5 wizyt w okresie od stycznia do października 2014r./ Komisja Lekarska ZUS w dniu 16.01.2015r. pottrzymała orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS – w tym rozpoznanie dystymii.

Ubezpieczona nie była kierowana na konsultację psychiatryczną przez lekarzy ZUS.

Decyzją z dnia 21.01.2015r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Na skutek apelacji Sąd Okręgowy w Gliwicach, w sprawie VIII U 389/15, wyrokiem z dnia 21.04.2016r. zmienił skarżoną decyzję i przyznał odwołującej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 19.12.2014r. do 31.08.2016r. W toku postępowania sądowego przeprowadzono dowód z opinii biegłych sądowych, którzy wskazali, że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy z przyczyn psychiatrycznych od daty zakończenia pobierania świadczenia rehabilitacyjnego do sierpnia 2016r. Natomiast schorzenia kręgosłupa nie ograniczają jej zdolności do pracy.

Wyrok powyższy wpłynął do organu rentowego w dniu 20.05.2016r. i został wykonany decyzją z dnia 31.05.2016r. Ubezpieczonej przyznano prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, a termin wypłaty świadczenia ustalono na 15 dnia każdego miesiąca. Należność główna za okres od 19.12.2014r. do 31.05.2016r. wraz z rentą za czerwiec 2016r. została przekazana na rachunek bankowy ubezpieczonej w dniu 7.06.2016r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego oraz akt sprawy tut. Sądu o sygn. VIII U 389/15, uznając materiał dowodowy za kompletny i mogący stanowić podstawę wyrokowania.

Odwołanie częściowo zasługuje na uwzględnienie.

Kwestie wydawania decyzji i wypłaty świadczenia reguluje art. 118 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2015.748 ze zm.).

Zgodnie z treścią ust. 1 tego przepisu, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

Natomiast w myśl art. 118 ust 1a w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Według ust 2, jeżeli w wyniku decyzji zostało ustalone prawo do świadczenia oraz jego wysokość, organ rentowy dokonuje wypłaty świadczenia w terminie określonym w ust. 1.

Po myśli ust. 3, jeżeli na podstawie przedstawionych środków dowodowych nie jest możliwe ustalenie prawa lub wysokości świadczenia, za datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności, o której mowa w ust. 1, uważa się datę końcową dodatkowego terminu do przedstawienia niezbędnych dowodów, wyznaczonego przez organ rentowy, albo datę przedstawienia tych dowodów

Z kolei podstawę prawną do wypłaty odsetek przez ZUS zawiera art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2015.121 ze zm.). Przepis ten stanowi, że jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że zawarte w art. 85 ust. 1 ustawy z 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych określenie: "nie ustalił prawa do świadczenia" oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania. W tym ostatnim wypadku chodzi o sytuacje, w których organ rentowy odmawiając przyznania świadczenia, naruszył przepisy prawa materialnego określające przesłanki nabycia prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego, przy czym dla powstania obowiązku wypłaty odsetek konieczne jest stwierdzenie naruszenia prawa przez organ rentowy prawomocnym wyrokiem sądu zmieniającym decyzję organu rentowego i przyznającym prawo do tego świadczenia.

Wyrokiem tut. Sądu z dnia 21.04.2016r., w sprawie akt VIII U 389/15, zmieniono decyzję organu rentowego i przyznano ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, poczynając od 19.12.2014r.

Wprawdzie w wyroku tym, Sąd nie orzekł o odpowiedzialności organu rentowego, nie zamyka to jednak ubezpieczonej drogi do dochodzenia odsetek. Warunkiem zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie w płatności świadczenia jest jednak ustalenie, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za niewyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Zdaniem Sądu, rację ma ubezpieczona, że organ rentowy ponosi wyżej opisaną odpowiedzialność. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczona w okresie ubiegania się o świadczenie rehabilitacyjne i rentę kilkakrotnie przedkładała organowi rentowemu zaświadczenia o stanie zdrowia, z rozpoznaniem dystymii, depresji oraz dokumentację potwierdzającą leczenie psychiatryczne. Wszyscy lekarze ZUS opisywali w rozpoznaniach dystymię, jednakże żaden z nich mimo, uzyskiwanych od ubezpieczonej wywiadów o pozostawaniu pod opieką PZP nie skierował jej na konsultację do lekarza psychiatry.

W tym miejscu należy wskazać, że obowiązkiem organu rentowego jest poczynienie wszelkich ustaleń faktycznych i wyjaśnienie okoliczności koniecznych do wydania decyzji. W ocenie Sądu, w okolicznościach sprawy, przeprowadzenie badania stanu zdrowia ubezpieczonej w zakresie zaburzeń psychicznych było obowiązkiem organu rentowego, aby właściwie ocenić jej zdolność do pracy. Biegli powołani w sprawie VIII U 389/15 stwierdzili, że częściowa niezdolność do pracy z przyczyn psychiatrycznych istniała już w grudniu 2014r., a zatem gdyby ubezpieczona, na skutek swojego wniosku o rentę, została przebadana przez lekarza psychiatrę w toku postępowania przed organem rentowym to w dniu 21.01.2015r. przyznano by jej świadczenie rentowe.

Innymi słowy, w ocenie Sądu, ustalenie, iż odwołująca jest częściowo niezdolna do pracy było możliwe już na etapie postępowania przed organem rentowym i w dniu 21.01.2014r. organ rentowy winien przyznać jej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Tym samym, w ocenie Sądu organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nie wydanie prawidłowej decyzji w określonym terminie, a w konsekwencji za opóźnienie w wypłacie świadczenia.

Zdaniem Sądu, należne ubezpieczonej odsetki za okres od 19.12.2014r. do 28.02.2015r. winny być liczone od 22.02.2015r. do 7.06.2016r. Decyzja odmawiająca prawa do renty została wydana w dniu 21.01.2015r., mimo że w tym dniu organ rentowy winien wydać decyzję pozytywną dla ubezpieczonej. Gdyby decyzja taka została wydana, świadczenie rentowe zostałoby wypłacone ubezpieczonej najpóźniej po 30 dniach, a więc w dniu 21.02.2015r. Tym samym organ rentowy pozostawał w zwłoce od dnia 22.02.2015r. Wypłata zaległej renty dokonana została w dniu 7.06.2016r., zatem do tego dnia należy liczyć odsetki.

Wymagalność świadczeń rentowych za miesiące od marca 2014 do kwietnia 2016 nastąpiła już po wskazanej dacie 22.02.2014 roku, dlatego odsetki od tych świadczeń liczyć należy - od kwoty świadczenia należnej za poszczególne miesiące od dnia 16 każdego miesiąca - do dnia 7.06.2016 r. Termin płatności poszczególnych rent został bowiem określony na dzień 15 każdego miesiąca.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił częściowo zaskarżoną decyzję, a w pozostałej części odwołanie, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., należało oddalić, bowiem sposób liczenia odsetek wskazany przez ubezpieczoną /od 21.01.2015r./ z wyżej wskazanych względów, nie jest prawidłowy.

W tym stanie rzeczy, w oparciu o przytoczone przepisy prawa, Sąd orzekł jak w sentencji.

(-) SSO Grażyna Łazowska